

Deloitte.

Ekonomika a sport: Model olympijských medailí pro Paříž 2024

Economics & Statistics
Červen 2024

Úvod

Letní olympijské hry 2024 se blíží. Sportovci z celé planety se již za pár dnů sejdou na 33. letních olympijských hrách v Paříži. V Tokiu v roce 2021 byla česká výprava úspěšná a odvezla si celkem 11 medailí, přesně tolik tehdy predikoval náš model. Kolik jich Česko získá letos v Paříži?

Sport v ekonomické rovnici

Vztahů mezi sportem a ekonomickými aspekty je celá řada a jsou oboustranné. Například Norsko jistě netěží jen ze svých zásob ropy a zemního plynu, ekonomické kondici země pomáhá i vysoká obliba vytrvalostních sportů, která se promítá do zdravotní a výkonnostní kondice pracovních sil. Naopak platí, že bohatší společnost – tedy výkonnější ekonomika – dovoluje věnovat více peněžních prostředků a volného času sportovním aktivitám, což se projeví i na poli mezinárodních sportovních úspěchů. Model popsany v tomto reportu to potvrzuje.

Existují odhady medailových úspěchů vycházející z posledních výsledků konkrétních sportovců či týmů. Příkladem může být prognóza medailových zisků publikovaná deníkem USA Today¹. Uplatnění ovšem najde i ekonomie. Některé modely totiž při odhadování olympijských úspěchů používají ekonomické proměnné. Příkladem je studie A. Bernarda a M. Busseové² publikovaná v Review of Economics and Statistics před olympijskými hrami v Sydney v roce 2000 nebo práce autorské dvojice Daniel Johnson a Ayfer Ali³ zveřejněná v roce 2004 v časopise Social Science Quarterly.

Základní myšlenka těchto modelů spočívá v premise, že sportovní úspěchy jsou funkcí velikosti populace a peněz. Zařazení velikosti populace jako vysvětlující proměnné je zřejmé: čím více lidí, tím větší pravděpodobnost, že se mezi nimi najde výjimečně sportovně talentovaný jedinec. Ekonomická vyspělost má svůj význam, neboť řada sportů vyžaduje nákladné zázemí. Vrcholoví sportovci potřebují stadiony, tréninkové haly, podpůrné týmy a špičkové vybavení. Zároveň je nutné investovat v jednotlivých sportech do široké členské základny, má-li se zvětšit šance, že mimořádně talentovaný jedinec bude objeven. Důležité může být i intratemporální mikroekonomické dilema práce versus volný čas. V bohatší společnosti mohou mít lidé více volného času, který mohou věnovat sportu.

„Sportovní lidský kapitál“ má charakter zboží dlouhodobé spotřeby. Investice do tohoto kapitálu se tedy může projevat poměrně dlouho. Sportovec může dosahovat vrcholových výkonů několik let, případně i několik desítek let. Po skončení aktivní sportovní kariéry může coby trenér navíc mladším generacím předávat získané zkušenosti. Predikční medailové modely proto zahrnují i výsledky z předchozích olympijských her.

Důležitou roli hraje také pořadatelský faktor. Domácí prostředí bývá často považováno za výhodu, zároveň motivuje domácí sportovce k intenzivnější přípravě a lepším výkonům. Statisticky lze skutečně prokázat pozitivní vliv pořádání olympijských her na výsledek domácích sportovců. A nejen to. Roli hraje i skutečnost, zda bude země pořádat příští olympiádu nebo zda doznívá pozitivní efekt přípravy na předchozí hry. Některé modely dokonce uvažují i o vlivu pořádání her v blízké zemi.

Někteří autoři (Bernard, Busseová) zařazují do svého modelu dodatečnou proměnnou, která popisuje, zda byla daná země součástí socialistického bloku, neboť statisticky vychází, že sportovci z těchto zemí byli úspěšnější, než by odpovídalo modelu, který vychází z populace a síly ekonomiky. Sport byl zkrátka jedním z bojišť studené války.

Výsledky modelu pro Česko

Jak tedy dopadnou hry v Paříži? Ekonomické modely opět favorizují USA a Čínu. Jak dopadne Česko? K odhadu výsledku jsme použili zmíněný model Andrew Bernarda a Meghan Busseové. Nejdříve se ohlédněme krátce zpět. Na olympiádě v Sydney v roce 2000 získala česká výprava 8 medailí, model odhadoval zisk 9 cenných kovů. V roce 2004 v Aténách čeští sportovci stanuli na stupních vítězů devětkrát, model předpovídal 8 cenných kovů. Z Pekingu v roce 2008 měla Česká republika podle modelu přivést 10 medailí, nakonec jich ale bylo jen 7. Naopak v

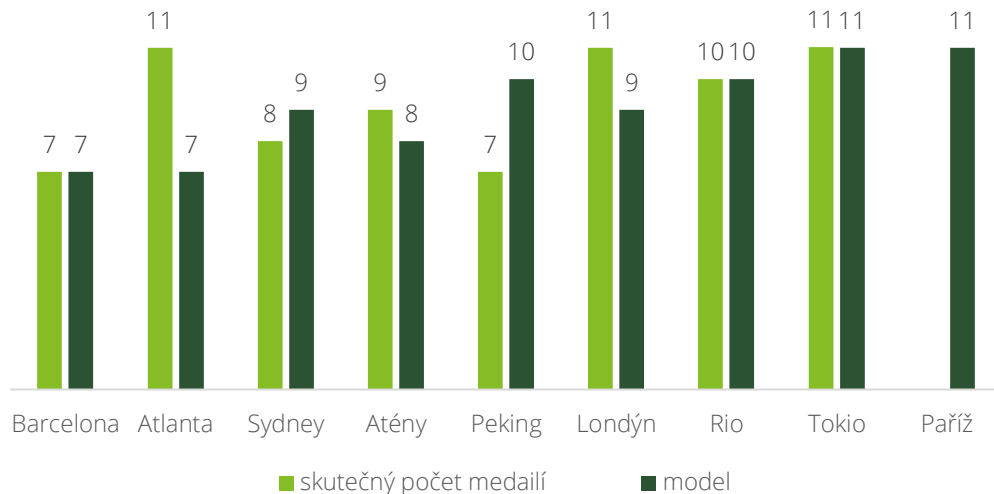
¹ <http://www.usatoday.com/sports/olympics/medal-tracker.htm>

² Andrew B. Bernard, Meghan R. Busse, 2000. „Who Wins the Olympic Games: Economic Resources and Medal Totals“, Review of Economics and Statistics, MIT Press, vol. 86 (1), str. 413-417.

³ Daniel K. N. Johnson, Ayfer Ali, 2004. „A Tale of Two Seasons: Participation and Medal Counts at the Summer and Winter Olympic Games“, Social Science Quarterly, Southwestern Social Science Association, vol. 85 (4), str. 974-993.

Londýně v roce 2012 si česká reprezentace vedla nad očekávání dobře, na stupních vítězů stála celkem jedenáctkrát, model předpovídal zisk 9 medailí. Pro hry v Riu de Janeiro model předpovídal zisk 10 cenných kovů a přesně tolik jich česká výprava přivezla. Model byl úspěšný také v případě her v Tokiu v roce 2021, kdy se naplnil odhad zisku 11 medailí.

Obr. České medaile z olympijských her

Zdroj: The International Olympic Committee, Deloitte

Letos v Paříži se bude rozdělovat 329 sad medailí v 32 sportech. Podle aktuálních ekonomických a demografických statistik dosazených do predikčního modelu by měla česká výprava opět získat 11 cenných kovů. Z jakých disciplín to bude, můžete tipovat sami.

Reference

Andrew B. Bernard, Meghan R. Busse, 2000. „Who Wins the Olympic Games: Economic Resources and Medal Totals“, *Review of Economics and Statistics*, MIT Press, vol. 86(1), str. 413-417.

Daniel K. N. Johnson, Ayfer Ali, 2004. „A Tale of Two Seasons: Participation and Medal Counts at the Summer and Winter Olympic Games“, *Social Science Quarterly*, Southwestern Social Science Association, vol. 85(4), str. 974-993.

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou („DTTL“), síť jejich členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL a každá z jejich členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) služby klientům neposkytuje. Více informací o naší globální síti členských firem je uvedeno na adrese www.deloitte.com/cz/onas.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, poradenství, právního a finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a související služby klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích má společnost Deloitte světové možnosti a poznatky a poskytuje svým klientům, mezi něž patří čtyři z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®, vysoce kvalitní služby v oblastech, ve kterých klienti řeší své nejkompexnější podnikatelské výzvy. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 245 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, kontaktujte nás prostřednictvím sociálních sítí Facebook, LinkedIn či Twitter.

Společnost Deloitte ve střední Evropě je regionální organizací subjektů sdružených ve společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, která je členskou firmou sdružení Deloitte Touche Tohmatsu Limited ve střední Evropě. Odborné služby poskytují dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, které jsou samostatnými a nezávislými právními subjekty. Dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited patří ve středoevropském regionu k předním firmám poskytujícím služby prostřednictvím více než 6 000 zaměstnanců ze 44 pracovišť v 18 zemích.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenese odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.